

محافظت از کودکان در برابر سل [TB]

واکسن بی سی جی [BCG] و کودکان

واکسیناسیون، ایمن ترین روش برای محافظت از کودکان

مطالب این برگه ی راهنما درباره ی واکسن بی سی جی (مخفف "باسیل کالمِت-گران" - Bacillus Calmette - Guerin) میباشد، که برای محافظت از کودکان در برابر توپرکولوز، تی بی [TB] یا همان بیماری سل به آنها تزریق میگردد.

واکسن بی سی جی چیست؟

واکسن بی سی جی حاوی شکل ضعیف شده ی باکتریها (میکروباها) بی است که سبب ایجاد سل میشوند. از آنجاییکه باکتری مورد نظر ضعیف شده است، نمیتواند ایجاد بیماری سل نماید، در عوض به بدن فرد کمک میکند تا هرگاه وی با باکتری عامل بیماری تماس پیدا کرد، در برابرش دفاع (ایمنی) مناسبی تولید نماید.

سل چیست؟

سل يك بیماری عفونی خطرناك است که میتواند به سل مننژیتی (تورم پرده ی مغز) در کودکان بینجامد. این بیماری معمولاً در نوجوانان و بزرگسالان ششها را درگیر میسازد، ولی میتواند غدد، مغز و استخوانها را نیز گرفتار نماید. در انگلستان بسیاری از بیماران پس از درمان کاملاً بهبود می یابند، ولی این امر چندین ماه بدرازا میکشد.

چگونه فرد دچار سل میشود؟

فرد تنها میتواند از بیماری سل بگیرد که ششها و گلویش به میکروب بیماری آلوده شده اند و سرفه میکند. هنگامی که بیمار سرفه میکند، افسانه ای از قطره‌های ریز تولید میشوند که حاوی میکروب بیماریزا هستند. اگر فردی این قطره‌ها را تنفس نماید، وی نیز بیماری را وامیگیرد. اگرچه این قطره‌ها میتوانند برای مدت‌های طولانی در هوا معلق بمانند، ولی بطور کلی، فرد باید با بیمار آلوده به سل، تماسی نزدیک و طولانی داشته باشد تا بیماری به وی منتقل شود.

بیماری سل تا چه اندازه شایع است؟

در طول دهه ی 1950 در انگلستان، هر ساله 50,000 مورد ابتلای به سل شناسایی میگردد. امروزه، این میزان به رقم 7,000 مورد ابتلای جدید در سال کاهش یافته است، ولی این مقدار همچنان نسبت به 5,500 مورد جدید در طول دهه ی 1990 افزایش نشان میدهد. ازینرو، گرچه احتمال آلودگی افراد به سل کم میباشد، ولی همگان باید نسبت به بروز نشانه های آن هشیار باشند. این امر بویژه بسبب آنکه سل در سرتاسر جهان بیماری ای شایع میباشد، دارای اهمیتی ویژه است.

با ازدیاد روز افزون سفر مردم به دیگر نقاط جهان، تماس و آلودگی با بیماری و درپی آن، انتقال بیماری به داخل کشور توسط افرادی که در کشورهای بیگانه زندگی و کار کرده اند، احتمال بیشتری می یابد.

نشانه های بیماری سل چیستند؟

سل میتواند عملاً هر بخشی از بدن را درگیر نماید، بنابراین نشانه های آن گوناگون بوده و علائم بیماری در کودکان نیز میتوانند با علائم بزرگسالان متفاوت باشند. با اینهمه، از آنجاییکه سل يك بیماری عفونی میباشد، شناسایی و تشخیص آن در دیگران دارای اهمیت است. در صورت مشاهده ی هر يك از علائم زیر در کودکان، هر يك از اعضای خانواده یا دوستان، با پزشك تماس بگیرید:

- سرفه ای که بیش از 3 هفته طول بکشد
- کاهش وزن
- تب
- احساس خستگی، یا
- عرق کردن، بویژه در شب هنگام
- سرفه همراه با بالا آوردن خون

چرا به کودکان واکسن بی سی جی تزریق میشود؟

در انگلستان، همچون بسیاری دیگر از کشورها، واکسن بی سی جی به کودکانی که بیش از دیگر مردم در معرض تماس با افراد دچار سل قرار دارند، تلقیح میگردد. دلیل این امر آنست که این کودکان یا در مناطقی زندگی میکنند که میزان آلودگی به سل در آنجا بالاست یا پدر و مادر و نیاکان آنها از کشوری آمده اند که در آنجا میزان شیوع سل بالاست.

این موضوع بطور کلی دربرگیرنده ی کودکانی است که در مرکز شهرها زندگی میکنند. واکسیناسیون معمولاً پس از زایمان و هنگامیکه نوزاد هنوز در بیمارستان است انجام می پذیرد، ولی میتوان تلقیح را هر وقت دیگری نیز انجام داد.

کودکان چگونه واکسینه میشوند؟

واکسن بی سی جی معمولاً به بخش بالای بازوی چپ کودک تزریق میشود.

آیا اینکار عارضه ی جانبی هم دربردارد؟

بی درنگ پس از انجام تزریق، تاولی برجسته پدیدار میگردد. این امر نشان میدهد که تزریق بدرستی انجام پذیرفته است.

2 تا 6 هفته پس از تزریق، يك جوش كوچك در محل تزریق پدید می آید. ممکن است این جوش تا چند روزی بسیار دردناک باشد، ولی اگر روی آنرا نپوشانید به آرامی التیام می باید. امکان دارد که بعدها زخم کوچکی در این ناحیه بجای بماند.

گاهی، در محل تزریق واکسن به کودکان، زخمی کم عمق بوجود می آید. اگر از محل زخم مایعی به بیرون بترآود، باید آنرا بكمك يك گاز یا تنظيف خشك و پاکیزه پانسمان نمود تا دلمه ای در جایش تشکیل شود - هرگز از چسب زخم برای اینکار استفاده نکنید. گاهی چندین ماه طول میکشد تا این زخم بهبود پیدا کند.

اگر نگران عفونت کردن زخم هستید به پزشکتان مراجعه نمایید.

آيا دليلى هم وجود دارد كه كودكى واکسن بی سی جی را دریافت ننماید؟

همچنانکه در مورد بسیاری دیگر از شیوه های مصون سازی و واکسیناسیون صادق است، اگر كودكى دچار هر يك از موارد زیر باشد باید تزریق واکسن به تعویق بیافتد:

- داشتن تب بالا
- دریافت درمان ضد سرطان یا قرار داشتن تحت هرگونه درمانی که دستگاه ایمنی بدن را تضعیف می نماید.
- آلودگی به ویروس ایدز [HIV]، یا
- ابتلاء به يك عارضه ی پوستی ژنرالیزه (فراگیرنده ی همه ی بدن) مانند اِگَرما.

دانستن چه مطالب دیگری ضروری است؟

کودک شما، صرف نظر از اینکه واکسن بی سی جی را تزریق نموده یا خیر، میتواند واکسنهای روتین مانند دیفتری، کزاز، پرتوسس (سیاه سرفه)، فلج کودکان، هموفیلوس آنفولانزای نوع بی (Hib) و مننژیت سی را در 2 ماهگی دریافت نماید.

با اینحال در نظر داشته باشید که کودک نباید دستکم تا 3 ماه پس از تزریق واکسن بی سی جی، واکسن دیگری در همان بازو دریافت دارد، وگرنه غده های (لنفی) ناحیه ی بازو متورم خواهند گشت.

همچنین برای آسانی کار در مراجعات آینده، باید اطمینان یافت که تزریق واکسن بی سی جی در ”پرونده ی بهداشتی شخصی کودک“ (PCHR) قید میگردد.

کشورهای دارای میزان بالای شیوع سل

کشورهای ذکرشده در جدول (صفحه های 9/10) دارای میزان بالای شیوع سل هستند. چنانچه کودکان پیشتر واکسن بی سی جی دریافت ننموده باشد و پاسخ شما به هر یک از پرسشهای زیر 'آری' باشد، باید این واکسن به وی تزریق گردد.

- آیا شما، خانواده تان یا پدر فرزندتان یا خانواده ی وی، از کشورهای نامبرده در زیر آمده اید/اند؟
- آیا شما یا کودکان در آینده ی نزدیک قصد مسافرت پی در پی یا زندگی بمدتی بیش از یکماه در کشورهای نامبرده را دارید؟
- آیا فردی که احتمال تماس بلند مدت با کودکان را داشته باشد یا در خانه تان زندگی کند، وجود دارد که یا سل داشته باشد، یا پیشتر مبتلا به آن گردیده باشد یا از یکی از این کشورها آمده باشد؟

-----	کنگو	افغانستان
ژاپن	جزایر کوک	آلبانی
-----	ساحل عاج	الجزیره
قزاقستان	کرواسی	ساموای شرقی (ساموای آمریکایی)
کنیا	-----	آنگولا
کیری باتی	جمهوری دموکراتیک	آرژانتین
کویت	خلق کره	ارمنستان
قرقیزستان	جمهوری دموکراتیک	آذربایجان
کره	خلق کنگو	-----
-----	جیبوتی	باهاما
جمهوری دموکراتیک	جمهوری دومینکان	بحرین
خلق لائوس	-----	بنگلادش
جمهوری	اکوادور	بلاروس
لتونی	ال سالوادور	بلیز
لسوتو	گینه ی استوایی	بنین
لیریا	اریتره	بوتان
لیتوانی	استونی	بولیوی
-----	اتیوپی (حبشه)	بوسنی و هرزگوین
مقدونیه	-----	بوتسوانا
ماداگاسکار	گابون	برزیل
مالاوی	گامبیا	سلطان نشین برونی
مالزی	گرجستان	برمه (میانمار)
مالی	غنا	بلغارستان
جزایر مارشال	گوام	پورکینافاسو
موریتانی	گواتمالا	بروندی
موریتانیوس	گینه	-----
مکزیک	گینه ی بیسائو	کامبوج
میکرونزی	گویان	کامرون
(ایالات	-----	کیپ ورد
فدرال)	هائیتی	جمهوری آفریقای مرکزی
مولداوی	هندوراس	چاد
مغولستان	-----	چین
مراکش	هندوستان	کلمبیا
موزامبیک	اندونزی	جزایر کومورو
میانمار	عراق	

نامی بیا	فدراسیون روسیه	تانزانیا
نیبال	رواندا	تایلند
گلدونی نو	ساموا	تیمور لیسته
نیکاراگوئه	سائو تومه و پرنسیپا	توگو
نیجر	عربستان سعودی	جزایر توکه لائو
جزایر ماریانای شمالی	سینگال	تونگا
-----	صربستان و مونته نگرو	ترکیه
پاکستان	جزایر سی شل	ترکمنستان
جزایر پالائو	سیرالئون	توالو
پاناما	سنگاپور	-----
پاپوا-گینه ی نو	جزایر سلیمان	اوگاندا
پاراگوئه	سومالی	اوکراین
پرو	آفریقای جنوبی	جمهوری متحد تانزانیا
فیلیپین	سریلانکا	ازبکستان
-----	سودان	-----
قطر	سورینام	وانواتو
-----	سوازیلند	ونزوئلا
جمهوری کره	جمهوری عربی سوریه	ویتنام
جمهوری مولدوی	-----	یمن
رومانی	تاجیکستان	زامبیا
		زیمبابوه

همواره بیاد داشته باشید که درمان سل زمان زیادی میبرد و پیشگیری از آن بسیار آسانتر است.

تلفن تماس با NHS Direct: 0845 46 47

برای آگاهی بیشتر

برای کسب آگاهی بیشتر برای محافظت از خود، خانواده و دوستانتان در برابر سل می‌توانید با نشانیها و مراکز زیر تماس بگیرید:

- شماره ی تماس با NHS Wales Direct: 0845 46 47؛
- پزشکتان، یا
- TB Alert، که یک مؤسسه ی نیکوکاری برای بالابردن آگاهی عموم درباره ی این بیماری و مبارزه ی جهانی با آن، میباشد.

نشانیهای تماس با TB Alert :

22 Tiverton Road

London

NW10 3HL

تلفن: 0845 456 0995

ایمیل: info@tbalert.org

شماره ی ثبت خیریه: 1071886

همچنین می‌توانید از وب سایتهای زیر دیدن نمایید:

www.who.int

www.hpa.org.uk

www.tbalert.org

www.dh.gov.uk

www.immunisation.nhs.uk

برنامه ی همکنشی مستقیم [NHS] ویلز [NHS Wales Direct Interactive]- برنامه ای در راستای ارائه ی آگاهی در زمینه ی بهداشت عمومی است که از طریق تلویزیون ماهواره ای دیجیتال و با فشار دگمه ی [interactive] (همکنشی) بر روی دستگاه کنترل از راه دور، قابل دسترسی میباشد.

این برگه همچنین از طریق وب سایت سرپرشك كل ویلز [Chief Medical Officer for Wales] به نشانی:

www.cmo.wales.gov.uk/content/work/immunisations

و در قالب زبانهای زیر در دسترس میباشد:

فرانسوی	چك	اردو
کردی (گویش سورانی)	چینی	اسپانیایی
گجراتی	روسی	بلغاری
لهستانی	سواحیلی	بنگالی
لینگالا	سومالیایی	پرتغالی
هندی	عربی	پنجابی
ویتنامی	فارسی	تاگالوگ (فیلیپینی)

نسخه هایی از این جزوه را میتوان با از طریق وب سایت دانلود کرد یا از طریق نشانی اداره دولتی تهیه نمود:

بخش تأمین بهداشت عمومی [Public Health Protection Division]،

دولت ویلز [Welsh Assembly Government]

Cathays Park, Cardiff CF10 3NQ

تماس: ایمیل: jenny.thorne@wales.gsi.gov.uk

تلفن تماس: 029 2082 5397 نیل رابینز [Neil Robins] یا

029 2082 5410 متیو توماس [Matthew Thomas]

حق نگارش و چاپ این اثر به تاریخ ژوئن 2005 متعلق به مؤسسه ی Crown میباشد. مندرجات این جزوه از یکی از انتشارات اداره بهداشت [Department of Health] گرفته و تلخیص شده است. این جزوه توسط دولت ویلز [Welsh Assembly Government] طراحی گردیده است.